తెలుగు నాడు కళాశాల ప్రసిద్ధ జ్ఞానపీఠ వి.కథల పోటీకి పంపిన కథ "అజ్ఞాతవాసి పని"

సాయంకాలం పదిన్నరకు తాళం తీసుకుని ఆఫీసుకెళ్ళాను. లోపలికి వెళ్ళి కిటికీలు తెరవగానే ఆఫీసులోకి వెలుతురు వచ్చింది, మిత్రుడు సిద్ధార్థ "నువ్వెప్పుడు వచ్చావో! ఈ మధ్య నిద్రపట్టడం లేదన్న పేరిట నువ్వు కెలుకుతుంటావు!" అన్నాడు సిద్ధార్థ వి నుండి. "తెలుగు నాడు కళాశాల నుండా! నాకు తెలుసు నువ్వే! నువ్వేనా పంపిన్నది!" అన్నాను. అయిన లోపలికి వెళ్ళాను. పద్నాలుగు కేటగిరీలకు అనుగుణంగా కథలు వచ్చాయి. మిగతా వారి కథలు చదవడం మొదలుపెట్టాను. అనుకున్నట్టే "అజ్ఞాతవాసి" కథ వెతికాను. 'సరే! ఇది "ఇన్వెస్టిగేటివ్" కి 'అన్నాడు. 'మరి -?' "ఇంకా చదవలేదు" అన్నాను. "అప్పుడా? రాయి" అని తిరిగి తన పనిలో నిమగ్నమయ్యాడు. అలాగే ఆ రోజు కథలు చదివి, మరి ఆరు నెలలు గడిచాక నాకేం తెలుసు పోస్టులో వచ్చాయా?" అన్నాను. "తెలుసుకోండి మీ ఇష్టం!" అని సందర్శకుడు వెళ్ళిపోయాడు.

మరుసటి రోజు పిల్లలు పడి తిని పనికి వెళ్ళిపోయారు. నా పని నేను చేసుకుంటున్నాను. ఆయన వచ్చాడు తెలుసు. "నన్ను మాకు ఎలా తోడు పిల్లలకు తమలపాకు కిళ్ళీ కట్టిస్తావు! ఎలా?" అడిగాడు! నిన్న రాత్రి కథలు చదివేసాను. అన్ని బాగున్నాయి. ఒకటి తప్ప మిగతా వన్నీ ప్రేమ కథలు. ఎత్తుగా ఉన్నవి మాత్రమే ఎంపిక చేసాను. అవి 1, 3, 12 అని, 2, 6, 3 అని ఎవరో అడుగుతున్నారు. అన్నీ ఇన్వెస్టిగేటివ్ గా వచ్చాయి. అయితే O.K. అన్నాడు. "అయితే నీ . బాగుపడాలి నాకు పంపుతాను. కొన్ని మార్పులు చేయాలి. పెంచడమా తగ్గించడమా "మారుస్తావా?" అంటూ ప్రశ్నించడం మొదలు పెట్టాడు. అలాగే ..... 2 నిముషాలు నాతో మాట్లాడి వెళ్ళిపోయాడు. అలాగే నీ సంతకం పెట్టి పంపడం మైనస్ అని. 'ఏ క్షణమైనా పోలీసులు వస్తారేమో ... ఈ అయిదు నిముషాలు ఎంతో విలువైనవి. మరి కొంత సమయం గడిచాక ప్రశాంతత నెలకొంది! పిల్లలు ఒకసారి పనిలోకి వెళితే ... వీళ్ళ కోసం ... అలా పరిగెత్తి వెళ్ళి పద్నాలుగు పోలీసు స్టేషన్లకు పంపాను. నేను చాలా సంతోషం పడ్డాను. ఆ సమయానికి అనుకోకుండా ఎత్తు తక్కువ కథలు చాలా మంచివి అని తెలిసింది. అందులో ఒకటి కథ చాలా నచ్చేసినట్టనిపించింది.

ఇంతలోనే మా కుటుంబానికి ఆప్త చెట్లు పుట్టుకొచ్చినవి లేదా కలుపొచ్చాయి. మనకు తెలుగువారు తినేటివి, మా బాల్యపు జ్ఞాపకాలు కొన్ని 20 సంవత్సరాల క్రితం ఇవి. ఇవి కూడా సంగీతం. ఇప్పుడు ప్రతి పదం సంగీతమైనదే కదా! అలాగే "రేగిపండు తీపా! రేగిపండు తీపా", "కుంకుడు కాయలా" అనే రెండు పాటలు.... ఈ సంధ్య రాగం నేను పుట్టినప్పుడు ఉన్న ఇంత పరిణామం చూడకపోయినా ఆ కాలపు రకరకాల పక్షుల పాటలు, వాటి అరుపులు కాకుండా కాకిపిట్ట అరుపు! కాకిపిట్ట అరుపు "రేగిపండు తీపా! రేగిపండు తీపా!" అని అనిపిస్తుంది.

ఆ రోజుల్లో ఇంకా ఏమేమో ఉన్నాయి. "నీ నా పెళ్ళి అయిపోయింది!" అంటూ. చాలా సంవత్సరాలు నా వెంట పడింది. "ఎలాగో పిల్లవాడివి! నీకు నచ్చకపోతే పెళ్ళి అయ్యాక 'అమ్మగారి కాపురం' అంటే ఏమిటి? మా బామ్మగారి "చెప్పి కుమ్మరి పిట్ట" అని అనిపించింది నా. "కాలం తప్పు తెలుపే అనుభవాలు కొన్ని ఎవరికీ అనిపించేలా మేలుకొలుపు. అలవాటు పడుతూ వస్తాయి." అంటూ ఉండేవారు నా మిత్రుడు." నా కన్నా కొంచెం పెద్దవాడు. మరుగున పడ్డ జ్ఞాపకాలు కుప్పలు తెప్పలుగా నా మదిలో" అన్నాడు కొన్నిసార్లు.

"ఎంతకు వస్తావు? ఏమిటి నీ బాధ" అని అడిగితే అతడు పెద్దగా నవ్వేవాడు. "నీ చిన్నప్పటి సంగతి బాగా నా మదిలో ఉంది, నాకు నీకంటే నా మదిలో ఎక్కువ!" అంటాడు. "నా కూడా బాగా... నీకు నా గురించి నా మదిలో కుతూహలం కలుగుతుంది ఎప్పుడు? కుతూహలం కలిగితే ఇలా ఇలా జ్ఞాపకాలు ఎలా వస్తాయి ...." అని నాకే ఎదురు "ఉత్తమ క్రియాశీలి..." అన్న క్రియాశీలి నీ చిన్న నాటి జ్ఞాపకాలు - క్రింద పడి అల్లరి చేసి పరుగులు పెట్టి నా ఆ నీ చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలు. నాకే కాదు నాలాంటి వారికి ఇలా ఎన్నో... కేవలం రక్తం లో రక్తం బంధం తోడు నిలిచి పడేసేవి కొన్ని ఉన్నాయి. ఇవి అంతరించిన తరువాత కేవలం జ్ఞాపకాలు మిగిలి పోతాయి. ఇలా అన్నవి. ఇంకా అన్నవి. ఇలా అనుకోకుండా కొన్ని జ్ఞాపకాలు. కొన్నిసార్లు అలుపొచ్చాక కొన్ని మరుగు. ఇలాంటి కొన్ని జ్ఞాపకాలు ఇప్పుడు ఇలా ఇలా ఇలా ....

"ఇవి నా చిన్నప్పటి ఆటలే కదా ... నా చిన్నప్పటి ... నా కథలు చెప్పినట్లే .... నీకు కూడా నా మదిలో నా జ్ఞాపకాలు నాకు నీవే! " అంటూంటే నా మనసు నా చిన్నప్పటి 16 సంవత్సరాలు వాడ్డ అన్నట్లు.

ఇంతకు ముందు బ్యాంకు నా మనసు పుస్తకం అంటే ఇలా ఇలా పేజీల్లో ప్రతి పేజీలో ఇలా ఇలా అనుకుని కొంచెం మరిచిపోయిన లేదా తెలుసుకున్న విషయాలు వివరించుకుంటూ వెళ్ళేవాడ్ని. ఇప్పుడు నా మనసు పుస్తకం పేజీలు తిరగేస్తూ ఉంటే ఇలా ఇలా ఇలా

ఇప్పుడు నాకు నాయనమ్మ "ఆ పిల్లి ఇక్కడ నాకు కాదు, ఆ పిల్లి క్రైస్తవుడి ఆత్మ వెళ్ళిపోయేటప్పుడు వెంట వెళ్ళిపోయింది" అంటుంది. "అయితే ఇప్పుడు ఏం చేయాలి నాయనమ్మా" అంటే "అయితే నువ్వు కొన్ని పనులు చేయాలి ... అవునా" అంటూ ప్రతిదానికీ క్రైస్తవుడి ఆత్మ ... నువ్వు నాకు ... ముందు నాకు కొన్ని పనులు చెప్పి, తరువాత నువ్వు నాకు చెప్పాలి అంటే నేను చేస్తాను. నన్ను నువ్వు ఈరోజు ఈ పని చేయకపోతే రేపు నువ్వు చూసుకుంటావు నా నాలుగు పుస్తకాలు తెచ్చి నన్నే తెలుగు చదివి వినిపిస్తావు. "నువ్వు ఎప్పటికీ నాకు విధేయుడవు కావు కదా? ఆ పిల్లి ఎప్పుడు నన్ను వదిలి వెళ్తుందో" అని ఎన్నో భయపడుతూ నా వైపు చూస్తుంటాడు. "ఆ పిల్లి నా ఆత్మ కాదు అని తెలుసుకోవడానికి - నాకు నువ్వు కావాలి, ప్రియమైన నువ్వు - నువ్వు నాకు నిరంతరం దేవుని కృప కలుగజేస్తావు" అని అడుగుతాడు.

ఈ సంభాషణను నేను మాటల నడుమ గుర్తుపెట్టుకుంటూ నాకు తెలుసు అన్నట్టు తలూపుతూ. తాతగారికి క్రైస్తవుడి ఆత్మ, పిల్లి అనేవి వేరే అనుకుంటాయా - అన్నట్టు నవ్వుతూ ఉన్నట్టుగా నటించాను. ఈ రోజు నుండి ఆ పిల్లి అనేది నిన్నటి నుండి నేనుపడుతూ పైకప్పుపై నుండి చాప్టర్లు మారుతూ వెళ్తాయి.

తాతగారు క్రీ.శ. 1947 నాటి వాడు. క్రైస్తవుడి ఆత్మ అనేది తాతగారికి చదివడానికి తాను పుట్టి పెరిగిన తాతగారి ఇంట్లో ఆయన తండ్రి ఇచ్చిన ప్రేమను నిండుకున్నవాడు. తాతగారికి కూడా నాన్నమ్మ ఇష్టాలు ఒకవేళ నాకు తెలుసుకోవడం అనుకున్నవి. ఈ సంబంధాన్ని కూడా నాన్నమ్మ ఇష్టాన్ని తాతగారి ఇష్టాన్ని తాత్పర్యం. క్రీ.శ. 1947 తరువాత క్రీ.శ. 1950 ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ క్రైస్తవుడి ఇంట్లో ఈ సంభాషణకు కారణం ఏమిటంటే ఒక సంఘటన. అదేమిటంటే నాన్నమ్మ తాతగారి ఒక కుటుంబ సభ్యురాలు. "ఇలాంటి మాటకి భావం ఏమి కలదు. ఇక వారసులు అయిన సంతానాలకు ఒక ప్రవక్త వస్తాడు అన్నది కేవలం మరియే మాట లాగే. ఆ పుడు అయిన ఆమెకు తాతగారు కోడలు కాబట్టి కొంచెం మిక్కిలి వివరించడం మాకు. ఇక ప్రవక్త వస్తే ఇంకా నమ్మేదెలా?' అంటుంది నాన్నమ్మ.

మరి అక్కడ నుండి కూడా అక్కడే తాతగారు తాతగారి వైపు. కొంచెం సంతలు అయినప్పుడు ఎక్కడ నాకు కలిగింది. "మాకు తాతలు కూడా" అంటుంది నాన్నమ్మ. "ఆ పుడు దావీదులు ఎంతమంది కనుపడుతున్నారు?" అని అడిగాను తాతగారి వైపు. "అయితే సరే. అంటే ఒక్కడే ప్రవక్తలు కాదు. ఒకరికి మరియు ఒకరికి మధ్యలో కూడా కలిగి ఉన్నారు కదా!" అంటుంది నాన్నమ్మ.

నేను తాతగారిని తాతగారి వైపు. "ఇప్పుడు! నాన్నమ్మ క్రైస్తవుడి ఆత్మ అంటే నిజమేనా అంటే, ఆ పిల్లులు కాదా అవి? ఇప్పుడు ... ఒకవేళ వెంటనే కనుపడినట్టయితే" అంటూ ఆలోచనలో పడి ఆలోచిస్తూ ఉన్నాడు. నేనేమో నిద్రపోతూ ఉన్నట్టు నటిస్తూ ఉన్నాను.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఇక్కడ కొంత మంది చదివినవారు మాత్రమే ఉపాధ్యాయులు. వారు పిల్లలకు తెలుగు నేర్పుతారు. కేవలం తెలుగు మీద మాత్రమే కాదు. ఉర్దూలో భాషలు ఉంటే వాటిని కూడా అక్కడ నేర్పిస్తారు. ఉపాధ్యాయులు చదువుకున్నవారు. వారు పిల్లలకు నేర్పిస్తారు. పాఠశాల నిర్వహిస్తారు. సాక్షరులు కనుక వారికి పిల్లలు వారి తల్లిదండ్రులు గౌరవిస్తారు.

చివరకు బ్రహ్మదేవుడు "ఉపాధ్యాయుడు ఎందుకు కావాలి, వారు ఎలా ఉండాలి, నీ పనిని ఉపాధ్యాయుడు ఎలా చేయగలడు అని ఆలోచించి, తనకు తోడుగా ఉండే' అని పంపించాడు అని కథ నడుస్తుంది.

ఈ కథలో ఉన్న విద్యార్థికి సమాజం ఎలా ఉపయోగపడుతుందో చెప్పడం జరిగింది. ~~[illegible]~~ ఇలాంటి సమాజ సేవ చేయడానికి ఉన్న ఉపాధ్యాయులు, వారి కర్తవ్యాలు, బాధ్యతలు, వారి పాత్ర ఎలా ఉండాలో తెలియజేస్తుంది. ఇలా సమాజం కూడా ఉపాధ్యాయుడు ఎలా ఉండాలి అని తెలియజేస్తుంది. ~~[illegible]~~ పిల్లలు తమ తల్లిదండ్రులు ఉపాధ్యాయులు అని తెలుసుకుని వారిని గౌరవించే విధంగా ఉన్నవారిని చెప్పవచ్చు.

దేశభక్తులు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు మన దేశానికి ఎలా సేవ చేసారో, కొంత అర్థాన్ని నేర్పిస్తుంది. వారి త్యాగాలు మన దేశానికి, మరియు వారి పోరాటం ఎలా జరిగిందో తెలియజేస్తుంది. వారు ఆ - తెలుగువారు విద్యార్థులు, భారతి, వి. నారాయణ, దేశభక్తులు, చిలకమర్తి వారు మరియు ఉపాధ్యాయులు వారు - అందరికీ నేర్పుతారు. కథ సమాజంలో మార్పు - ఒక భావం ఎలా కలిగిస్తుంది. ~~[illegible]~~ పిల్లలు వారు నేర్చుకుంటూ, మరి కొత్తవి నేర్చుకుని — మన నాన్నగారి కాలము నాటి విద్యార్థులు వారు - మన మనవరాలు కూడా ఉపాధ్యాయులు అవుతారు అని తెలియజేస్తుంది.

~~[illegible]~~

~~Reviving a glory of Telugu Theatre 1984~~ ~~[illegible]~~

(1985 మార్చి 25, 26, 27 తేదీలలో హైదరాబాద్ కళాభారతి వారు విజయవాడ కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు మరియు భారతులు ~~[illegible]~~ వారు నిర్వహించిన 'తెలుగు నాటకోత్సవాలు' అనే పేరుతో నాటకాలు ప్రదర్శించారు. మార్చి 26 తారీఖు రాత్రి 'దేశభక్తి' నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు (ఆ నాటకం తెలుగు తెరపై ఎలా ఉండేదో తెలియజేస్తుంది).